

Standardlängden av ett mirakel

© Jonas Hassen Khemiri 2016

Skriven på uppdrag av: Goldin+Senneby

Publiceras i samband med utställningen:

'Goldin+Senneby: Standardlängden av ett mirakel'

27.1 – 15.5 2016

Tensta konsthall

Grafisk form: Mehrdad Arta

Tryck: Ineko

Upplaga: 1000 ex

Standardlängden av ett mirakel

Han kommer in i rummet, sätter sig och säger: Vänta lite, säg inget, ta det bara lugnt, låt mig prata till punkt, för jag vet vad ni tänker, jag läser era ansikten som en öppen bok, ni ser mig och tror att jag är en lögnare, ni tänker ”den här killen kan väl inte heta Anders Reuterswärd” och ja, ni har rätt, jag erkänner, jag hittade på namnet bara för att få komma hit, ”Anders” lånade jag från min gamla baskettränare, ”Reuterswärd” kommer från en kund som brukar lämna in sina kostymer hos oss, han spelar handboll, har tre barn och är släkt med en bergsklättrare som dog på Mount Everest, släktingen alltså, kunden mår bra, han kom förbi i förra veckan för att plocka upp sin tvätt, kavajer med uppknäppbara ärmor, skjortor med guldtråd på etiketten, otvättade märkesjeans som skulle kemas, vi fixade allt och han tackade och betalade och vek in kläderna i baksätet på sin silverblänkande Audi A4 och när han hade försvunnit testade jag att skriva ”Anders Reuterswärd” på min ansökan och då hände något, ett plus ett blev tre, där ett var mina erfarenheter och ett var ”Anders Reuterswärd” och tre är att vi sitter här idag, jag misstänker att ni hade fått en annan bild av mig om jag hade skrivit mitt riktiga namn, ni hade kanske fått för er att jag inte gick att lita på, att jag skulle försöka sno konsten istället för att vakta den, eller starta bråk med besökarna istället för att ta hand om dom, men ingenting är mera fel, ni kan vara hundra procent lugna, jag kommer bli en perfekt utställningsvakt, jag är lyhörd och ansvarstagande, jag är service-minded och grymt socialt kompetent, många ger upp när dom möter en låst dörr men jag plockar fram hårnålen och tillverkar en dyrk, när motorvägen är stängd hittar jag en stig, när folk bråkar om glaset är halvtomt eller halvfullt står jag redo med en karaff, jag håller på tills hela glaset svämmar över, ingen kommer lämna rummet törstig när jag är med och när jag säger vatten menar jag vatten i metaforisk mening, vatten som symbol för min forsande kreativitet och min oändliga envishet, men jag har inte alltid varit den succé som sitter framför er nu, för tre år sen var jag ingenting, jag hade precis kommit ut från sjukhuset, min fru hade lämnat mig, hon hade tagit med sig våra

döttrar och flyttat till sina föräldrar i Strängnäs, jag började hjälpa till på min morbrors kemtvätt, jag tänkte att jag skulle återvända till universitetet längre fram, men jag hade lite problem med närminnet, ibland glömde jag bort folks namn, ibland kom jag in till stan och blev osäker på varför jag hade åkt dit, vem jag skulle träffa och när, läkarna sa att det var helt normalt, det kunde ta upp till två år innan allt stabiliserades och ärrer skulle också läka, nu syns det mycket mindre än det gjorde då, direkt efter sjukhuset märkte jag att folk reagerade när jag kom in i en tunnelbanevagn, folk ansträngde sig för att inte titta, eller så tittade dom och tittade snabbt bort, eller så använde dom fönsterglasen för att titta när dom trodde att jag inte såg, dom enda som var ärliga var barnen för dom tittade och pekade och frågade sina föräldrar vad som hade hänt och jag blev inte arg, jag blir aldrig arg, jag bara log mot barnen och satte mig längre bort i vagnen och när jag kom till kemtvätten fick jag hjälpa till där det behövdes, jag numrerade galgar och åkte iväg med leveranser, jag pratade med kunder och nålade upp byxor, jag tänkte inte att något var annorlunda men min morbror kommenterade att jag pratade nonstop, han sa att något måste ha hänt på sjukhuset, han påminde mig att jag inte behövde fråga alla som kom in om deras helplaner, han sa att jag skulle få sparken om jag inte slutade med min mundiarré, och jag försökte skruva ned min sociala kompetens men det märktes att kunderna uppskattade den, vi fick allt fler uppdrag, efter några månader utvidgade vi verksamheten till lokalen intill och senare under hösten började min morbror prata om att öppna en ny lokal närmare stan, allt rullade på, min morbror var lycklig, jag borde också varit det, men jag kände mig tom, det var något som saknades, en dag kom en kund in som hade problem med en missfärgad rock, solen hade bränt bort den svarta färgen på axlarna och min morbror sa att han inte kunde göra något, men om kunden ville kunde han prova att färga om den och kunden bad min morbror göra det och min morbror bad mig göra det och jag gick till affären och köpte *Back To Black*, ett färgmedel som egentligen ska användas i en tvättmaskin men min morbror sa att det gick precis lika bra med en

hink så jag fyllde på med ljummet vatten och slängde ned rocken och lät den ligga där i några timmar, vattnet blev svart som olja men hinken var helt ofärgad och därför trodde jag inte att det skulle vara några problem att använda händerna för att ta upp den, men när jag gjorde det märkte jag att det började sticka i fingrarna och färgen som inte fastnade på plast satte sig direkt på händerna och när rocken var färdigfärgad och hängde på en galge och såg ut som ny stod jag där med svarta händer och svarta naglar och hur mycket jag än skrubbade gick det inte bort, min morbror suckade och skakade på huvudet och kallade mig för idiot för han visste att ett säkert sätt att inte få respekt på en kemtvätt var att glida runt med smutsiga fingrar och svarta naglar, på lunchen skickade han mig till kaféet för att hämta mat och medan jag väntade kom två tjejer in från gatan, deras slitna tygpåsar, konstiga frisyrer och matchande leopardfärgade piratbyxor visade att dom gick på konstskolan som låg på andra sidan gården, när dom hade beställt tittade dom på mig och frågade om jag också gick på deras skola, jag tittade ned på mina händer som såg ut som en bilmekanikers och fattade att dom trodde att jag var någon som jag inte var, det låter kanske konstigt men plötsligt var det som att allt som var jag, jeansen och luvtröjan och ärret och händerna blev en del av något annat, som om jag var något mer än den jag var, ungefär på samma sätt som när jag skrev "Anders Reuterswärd" på ansökan, jag nickade och sa att jag precis hade börjat på deras skola, vi dissade några lärare och sa att det var tight med tid att få klart arbetsproverna till Konstfack och innan vi skiljdes åt frågade en av tjejerna om jag skulle komma "på öppningen ikväll" och jag frågade "vilken öppning" och dom förklarade och sen fick jag mina luncher och killen bakom kassan med födelsemärket i pannan tittade på mig och log och hissade upp båda ögonbrynen för att visa att han inte skulle avslöja något, efter jobbet åkte jag förbi öppningen, jag var inte särskilt nervös, jag hade ingen anledning att vara nervös, det var ju inte jag som var på väg dit, det var den som dom trodde att jag var, och jag hade inte en tanke på att jag skulle bli ihop med någon av tjejerna, jag var min fru trogen, hon hade inte

lyckats lura i mig att det var slut, hon lät aldrig övertygande när hon sa att hon hade gått vidare, dessutom var tjejerna alldeles för fula, den ena tjock som en gris med rastaflätor fast hon var vit, den andra hade piercad kind och ett sånt där smycke i örat som gör örsnibben stor som en tallrik, men jag åkte dit ändå för jag är inte en person som stänger dörrar, jag ser alla erfarenheter som olika slags körkort i det lopp som är livet, det är aldrig fel med ett brett kontaktnät, tänkte jag när jag kom upp från tunnelbanan och svängde vänster mot konsthallen, jag hade varit här innan, en gång för att provköra en mörkgrå Toyota Prius som jag funderade på att köpa tills jag upptäckte den knarrande ratten, en annan gång när några kompisar arrangerade en grillfest ute på fältet, vi hann precis tända grillen innan dom första regndropparna föll, senast var när vi skulle kidnappa en kompis till en svensxa, han var på middag hos sin flickväns föräldrar, vi hade lånat ski-masks och baseballträn av min kusin, vår polare blev så rädd när han såg oss hoppa över balkongräcket att han ringde 112, vi kallade honom Golaren resten av kvällen, det var roliga minnen, minnen från förr, men fast jag hade varit här innan så hade jag ingen aning om att det fanns en konsthall här, när jag kom in i lokalen fattade jag varför, ingen i lokalen såg ut som dom som bodde i kvarteret och allas samtal tystnade när jag kom in, men jag lät mig inte påverkas av deras blickar, jag gled runt och kollade på konsten och snart började folk prata igen, precis som innan, bara lite tystare, men jag brydde mig inte, jag var van, jag tänkte att jag hade lika stor rätt att vara här som dom och om jag kände mig obekväma kunde jag titta ned på mina händer och påminna mig om att jag hörde hemma här, att jag var en av dom, tjejerna var inte här och därför gick jag runt själv, jag tittade på konsten som ibland såg ut som konst, men ganska ofta såg ut som helt andra saker, på en vägg visades en dokumentärfilm om ett utländskt företag, i ett hörn hängde det utprintade kurvor som liknade börskurser, i det innersta rummet som var stort som en kyrksal med flera meter höga väggar stod en gammal rostig myntmaskin, till varje konstverk fanns en lång bruksanvisning, jag cirkulerade, jag hörde en

kille säga att konsten var sprängfylld med referenser till ”Pad Thai och hans asfaltskoncept”, någon annan sa ”processen versus verken ett noll” och någon svarade att hon älskade konst som vågade vara såhär ”überteoretisk” och jag nickade, jag höll med, det var ju härligt med konst som vågade vara annorlunda och som handlade om annat än livet, men på vägen hem, när jag hade varit här i trekvart utan att någon av tjejerna från kaféet dök upp så kände jag snarare att jag ville ha konst som handlade om livet, om det som faktiskt finns här och nu, senare samma kväll började jag skissa på konstverk och kolla upp utbildningar, jag tänkte att om dom där konstnärerna fick göra sån konst så måste det ju finnas plats för att göra annan konst, jag sökte några konstskolor, jag skrev brev och laddade upp skisser på konstverk som jag ville skapa, sen väntade jag på svar, tiden gick, jag jobbade vidare på kemtvätten, jag fick brev från min frus advokat, det var fullt av så många lögner att jag inte ens orkade svara, jag tänkte att dom snart skulle få se bevis på att jag inte var den dom trodde att jag var, jag föreställde mig min frus min när hon öppnade kuvertet med inbjudan till min första soloutställning, men skolorna var inte redo för min konst, dom tyckte att min stil var för nyskapande, dom bjöd inte ens in mig på intervju, egentligen borde jag återvända till universitetet, jag hade bara en termin kvar, men ekonomi intresserade mig inte längre, något annat hade väckts till liv och när politikerna i mitt område bjöd in en konstnär för att dekorera vårt torg bestämde sig konstnären för att låta medborgarna göra hennes jobb, hon sa att det var för att konstprocessen skulle bli ”mer demokratisk” men jag misstänker att hon bara hade slut på idéer och jag visste att det här var min stora chans, om inga skolor ville ha mig fick jag hitta en annan väg, för jag är inte personen som tittar på möjlighetens fåglar och låter dom segla förbi, nej jag står redo med håven, jag skjuter fåglarna med avsågade hagelgevär, jag tänder eldkastaren och äter fågelstek morgon middag kväll om chansen presenterar sig, när folk säger att det är bättre med en fågel i buren än tio i skogen säger jag att det är allra bäst med tio fåglar i frysen för då är man redo för framtiden, jag satt på kemtvättens kontor och skissade

fram fyrtyotvå konstverk på mindre än två veckor, jag skickade in dom under både mitt namn och andras, jag tänkte att jag skulle få uppdraget, jag var helt hundra på att jag skulle bli utvald, jag blev inte utvald, konstnären valde ett annat förslag av en person som inte ens bodde i kvarteret, tillsammans gjorde dom en projektion med upplyftande citat som började visas på husväggen bakom torget och när jag såg konstverket och läste citaten som var typ ”fånga dagen” eller ”en tanke kan förändra mer än tusen vapen” så kände jag ändå att jag gillade konstverket, jag tyckte att det var fint att någon tänkte att vi kunde vara värda dom där vackra ordspråken, men många i området blev arga och sa att dom där orden var som ett hån och min kusin sa att om han fångade dagen skulle polisen vara där två timmar senare, tvinga honom att lämna kissprov och ta tillbaka dagen, några veckor senare var projektorn som visade citaten stulen och sen gick det några veckor och sen sattes projektorn upp igen i ett inbrottssäkert skåp med stora hänglås som skulle göra det omöjligt för folk att sno den och två dagar senare hade någon klättrat upp och snott hela skåpet, allt som var kvar var några avklippta sladdar som vajade i vinden och jag jobbade kvar på kemtvätten och testade att läsa en kvällskurs på universitetet men det var fortfarande kaos i hjärnan, ingenting fastnade och när jag såg annonsen hit skrev jag ihop en ansökan, även om det står att ni letar efter folk med konstutbildning bestämde jag mig för att testa, jag vet att jag är perfekt, ni kommer inte ångra er och om ni någon gång får tomt i lokalen så kan ni använda mina konstverk, ni behöver inte ens betala, dom skulle passa perfekt här, dom handlar om livets alla stora frågor, på parkeringen skulle ni kunna visa *SECRET LIFE* som består av en gigantiskt stor rysk docka, och när jag säger gigantisk så menar jag gigantisk, alltså typ tio meter stor, den behöver minst fyra parkeringsplatser för att stå stadigt och det är viktigt att den är bra gjord och verkligen ser ut som dom där ryska dockorna som finns i leksaksstorlek, med röd plutmun och svart mittbena, röd slöja och röda prickar på kinderna, inuti den stora dockan finns en mindre likadan, och innanför den finns en ännu mindre och sådär fortsätter det ända tills man kommer allra längst in och där, inuti

en docka som inte är större än typ såhär vill jag att besökarna ska kunna viska in en hemlighet, det kan gå ett rör rakt in och sen får publiken sätta sig på huk och säga något som dom inte berättat för någon, typ att dom fantiserar om våldtäktsex eller gillar lukten av sina egna fisar eller att dom har gjort vissa val i livet som dom för alltid kommer ångra, inne i hallen kan ni visa *PAST LIFE* som består av en massa rök, publiken kommer in och ser inte handen framför sig, lukten är som den där vattenångan som fanns på fritidsgårdsklubbarna när vi var små, under publikens fötter kraschar det som om dom går på små fågelben, men det är bara chips och klibbigt utspilld läsk, publiken går runt i rummet och känner sig förvirrad, dom vet inte var dom befinner sig, bara några märker att längst in, där det är som absolut rökigast kan man sätta upp saker som symboliserar grejer som man har förlorat, det kan vara en ritning på ett gammalt hus som övergivits i en flykt, det kan vara klassfoton där alla ansikten som är överkorsade betyder att personen har förlorats till droger eller blivit påkörd eller tvingats flytta utomlands för att få jobb, det kan vara ett foto på två döttrar som sitter i ett baksäte, den äldre har krånglat sig ur sin barnstol, hon håller armen om den yngre, båda ler och i bakgrunden passerar en underligt vit sopbil, och... jag vet inte om jag misstolkar era signaler men det känns som om ni börjar bli otåliga, ni har säkert en massa egna frågor att ställa och vår tid tillsammans är begränsad så jag vill avsluta med att berätta om min vision av vad som skulle kunna hända i det innersta rummet, där publiken kommer in och får svindel av takhöjden, deras steg ekar när dom närmar sig trädet, publiken ryser för det ser så verkligt ut, stammen är så tjock att armarna inte räcker till för att krama om den och när dom närmar sig fattar dom att det är inget låtsasträd, det här är inte lera eller papper maché, det här är ett riktigt fucking träd, det har vuxit upp ur cementgolvet, rötterna har tvingat sig genom husgrunden, på något sätt har den här eken hamnat här och på stammen står en liten guldplakett med två namn, längre bort, på en vanlig stol sitter en utställningsvakt, han säger ingenting, han bara kollar sin mobil, han

väntar in ett visst klockslag, och publiken går runt i rummet och tror att trädet är konsten, men sen, en gång om dagen, exakt klockan fjorton och tolv reser sig vakten upp och öppnar munnen, han harklar sig, han börjar prata, oavsett om det är folk i rummet eller inte, han berättar sin historia, han säger att exakt nu klockan fjorton och tolv föddes hans andra dotter, och varje gång på dygnet som klockan är fjorton och tolv så tänker jag på henne, och vakten berättar vidare om dotterns födelse och hur han träffade barnens mamma som hade ett ansikte som liknade en rysk docka och vilka val som ledde fram till att dom skaffade barn så tidigt, hans fru var hemma med barnen, han blev ensam ansvarig för familjens ekonomi, eftersom han pluggade var det lite tajt, det var mycket som skulle köpas i början och hans fru var väldigt bra på att göra av med pengar men dom hade ett bra liv, han kände aldrig att deras ekonomiska situation var ett problem, men han började märka att hans fru inte var lycklig, hon kom hem och berättade om presenter som hennes syster hade fått av sin pojkvän, hon beskrev vänners all-inclusive-semester, hon vägrade äta ost om den hade varit möjlig, även om han hyvlade bort möglet och kontrollerade så att smaken var okej, en gång när han kom hem hörde han att hon pratade med en kompis i telefon och drev med hans oförmåga att försörja sin familj, hon klagade på den trånga lägenheten, området, grannarna, hon sa att hennes mobil stängde av sig själv och att hon var "oändligt trött på att leva såhär" och utställningsvakten säger att han aldrig förstod vad "såhär" betydde för han tyckte att dom hade det bra, han hade aldrig tänkt på deras liv som misslyckat, men några veckor senare frågade hans kusin om han ville tjäna lite extra pengar, det var ett lätt uppdrag, kusinen skulle bara få lagra några kartonger i hans lägenhet, kusinen berättade aldrig vad lådorna innehöll och utställningsvakten frågade aldrig, han bara tog emot pengarna som kusinen erbjöd och gömde kartongerna i en garderob, frun lyste när hon stod framför spegeln i sin nya klänning, hon packade stolt upp handlingspåsar med ekologiska bananer och snällt slaktat kött, hon fnittrade på samma sätt som när han hade friat när han kom hem med en ny mobil inslagen i ett rött band, det var en

lycklig tid, säger utställningsvakten och tar en kort paus, han ska snart berätta vidare, historien är inte slut, han vill bara vila lite i minnet av den här tiden, sen fortsätter han och säger att när kusinen började komma förbi med fler kartonger blev hans fru orolig, hon sa att han borde öppna kartongerna för att kontrollera deras innehåll, hon sa att han borde kontakta polisen om det var något i kartongerna som såg skumt ut, men vaken vägrade, han hade gett ett löfte, han är inte en sån som sviker ett förtroende, när det blev fullt i garderoben började kusinens medarbetare bära upp kartonger på vinden, kusinen gav honom bra betalt, riktigt bra betalt, hans fru fortsatte ta emot pengarna samtidigt som hon beklagade sig över riskerna, hon sa att kusinen inte var att lita på, hon sa att han måste tänka på sina döttrar och han tänkte att det var ju det han gjorde, sen reste kusinen utomlands och tre veckor senare kom det över några som sa att hans kusins kartonger var deras kartonger, dom tvingade sig in i lägenheten, dom sa till hans fru att lämna över mobiltelefonen och ta med sig döttrarna in på toaletten, dom tejpade fast honom på parkettgolvet med silvertejp, dom tog fram verktygen, dom vred upp ljudet på tv:n och när han vaknade låg han på sjukhuset, hans kusin förlät honom så det var egentligen ganska konstigt att hans fru inte gjorde det, när han kom ut från sjukhuset hade hon flyttat och nu försöker hon få ensam vårdnad över deras döttrar och det enda jag vill, säger utställningsvakten, är att ni berättar den här historien vidare, och om ni någon gång träffar mina döttrar så kan ni väl säga att det som dom har hört om sin pappa inte stämmer, deras pappa drev ingen smuggelverksamhet, han var bara en liten kugge i ett stort maskineri, han svek dom inte för att tjäna pengar, han gjorde bara sitt yttersta för att dom inte skulle skämmas för honom, och sen sätter sig utställningsvakten ned på stolen igen och tystnar, publiken står kvar, dom tittar på trädet, namnen på stammen, löven som prasslar, sen lämnar dom lokalen och går, säger han och sitter kvar.

Av Jonas Hassen Khemiri

Standardlängden av ett mirakel

